

Trends en ontwikkelingen Olst-Wijhe 2025

Olst-Wijhe, 16-07-25

Voorwoord

Een overzicht van trends en ontwikkelingen die de komende jaren relevant zijn voor de gemeente Olst-Wijhe en die niet (per se) voortkomen uit al gemaakte beleidskeuzes. Dit overzicht van factoren die inwerken op de leefbaarheid in onze gemeente is bedoeld om een bijdrage te leveren aan het opstellen van de programma's van de verschillende partijen voor de komende raadsperiode. Het gaat om een feitelijke weergave. Uiteraard is het aan de politieke partijen die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen zelf om te bepalen welke politieke vertaling hieraan op partijniveau wordt gegeven. Het college van burgemeester en wethouders is daarom ook niet betrokken bij de inhoud van dit document. Dit stuk is opgesteld door de ambtelijke organisatie onder eindverantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris.

We realiseren ons dat in deze periode meer (strategische) analyses en trendduidingen beschikbaar zijn als onderlegger voor de partijprogramma's. Dit document dient ter aanvulling hierop, met een lokale inkleuring voor de gemeente Olst-Wijhe. Als gemeente hebben we natuurlijk te maken met landelijke en regionale ontwikkelingen. Waar nodig hebben we die opgenomen in deze lijst. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om vanuit een lokaal perspectief te focussen op die zaken die voor nu en in de nabije toekomst inwerken op de gemeente.

Een belangrijke bron zijn onze beide (door de raad aangenomen) visiedocumenten: de Omgevingsvisie en de Sociale Toekomstvisie. Om dit stuk beknopt te houden wordt bij de meeste onderwerpen verwezen naar een brondocument, voor wie meer verdieping zoekt. Op veel van de genoemde trends en ontwikkelingen wordt al beleidsmatig ingezet, vanwege de aard van dit document benoemen we dat niet.

We hopen dat onze inzet bijdraagt aan het vinden van focus voor de politieke programma's die nu opgesteld worden. Vanzelfsprekend houden we ons aanbevolen voor opmerkingen en vragen gerelateerd aan dit stuk.

Onze maatschappij wordt steeds complexer. Dat vraagt meer en meer van mensen, en daarmee ook van overheden.

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

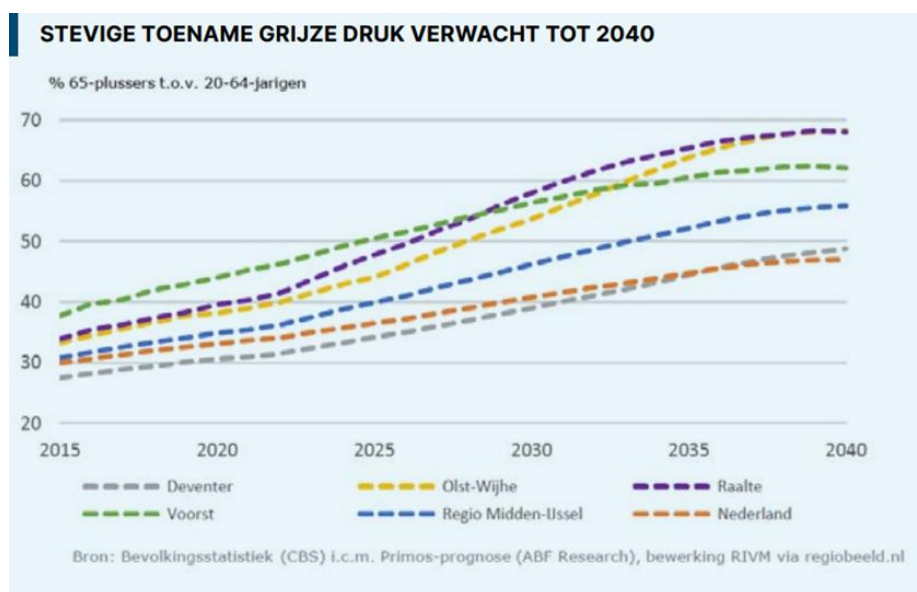
- Inwoners worden mondiger; er is een groeiende behoefte aan participatie en het benutten van instrumenten zoals bijvoorbeeld het uitdaagrecht. *Dit uit zich in betrokkenheid bij gemeentelijke plannen en initiatieven vanuit de samenleving.*
- De groep 'afgehaakten' wordt groter, mensen die niet meer mee (willen of kunnen) doen aan reguliere maatschappelijke structuren. *Inwoners onttrekken zich van de bestaande maatschappelijke structuren waaronder ook het contact met de (lokale) overheid.*
- Door de toegenomen complexiteit en omvang van maatschappelijke opgaven en de decentralisatie van taken vanuit het Rijk neemt het aantal samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, andere overheden en maatschappelijke organisaties toe. *Ook Olst-Wijhe heeft te maken met de toename van complexiteit en omvang van maatschappelijke opgaven zoals bijvoorbeeld de energietransitie, woningbouw en de zorg. De optelsom van complexere opgaven en een uitgebreider takenpakket legt een voelbare druk op de organisatie.*
- Olst-Wijhe behoort tot de top van de veiligste gemeenten. *Criminaliteitscijfers zijn relatief laag in vergelijking met andere gemeenten.*

Fysieke en sociale ontwikkelingen werken steeds meer op elkaar in, Dat vraagt om het zo goed mogelijk verbinden van de systeemwereld en de leefwereld.

2. Leefomgeving

Wonen en woningmarkt

- [Vergrijzing](#) (en dubbele vergrijzing) speelt relatief sterk in Olst-Wijhe. *Het aandeel ouderen in Olst-Wijhe groeit en ook de levensverwachting neemt toe.*

- [Klimaatverandering](#) leidt tot hittestress, meer extreme weersomstandigheden en fluctuerende waterpeilen. *Dit vraagt om aanpassing van de leefomgeving.*
- [Dijkversterking](#) en "ruimte voor de rivier" zijn ontwikkelingen die impact gaan hebben op de gemeente Olst-Wijhe. De omvang van deze ontwikkeling biedt zowel (meekoppel)kansen voor de leefbaarheid als risico's. *IJssel en omliggende waterlopen vragen blijvende aandacht voor waterveiligheid.*
- [De netcongestie](#) vormt een groeiende uitdaging voor gemeenten bij de uitvoering van de energietransitie.

Mobiliteit

- [Openbaar vervoer](#) staat onder druk, vooral in kleinere kernen. *Busverbindingen worden verminderd of verdwijnen.*
- [Steeds meer vraag](#) naar laadpalen en ruimte voor actieve mobiliteit (fiets- en wandelpaden) *Elektrisch vervoer en bewegen vragen om een andere ruimtelijke inrichting.*

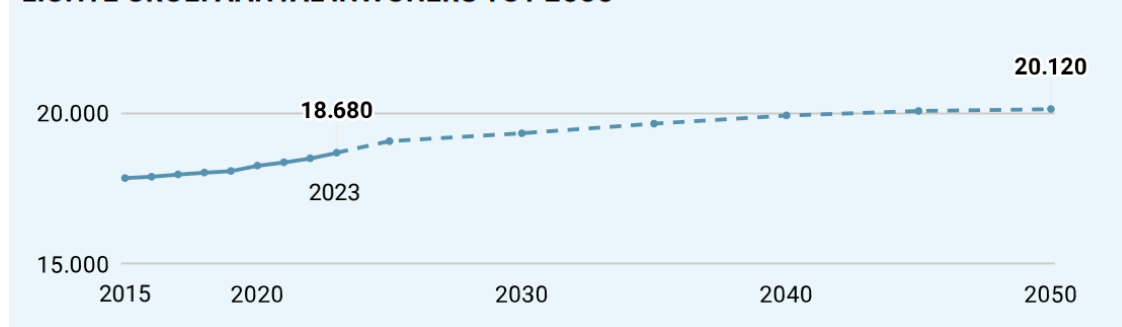
Mentaal en lichamelijk welzijn is vaak niet vanzelfsprekend. Duurzame zorg voor iedereen vraagt veel.

3. Samenleving

Leefbaarheid

- Toenemende eenzaamheid, zowel onder jongeren als ouderen. *Mensen hebben minder vaak vanzelfsprekend contact met anderen.*

LICHTE GROEI AANTAL INWONERS TOT 2050

- De beleidsmatige stimulans vanuit het Rijk om ouderen langer zelfstandig te laten wonen, mede ingegeven door personeelstekorten in de zorg, leidt tot een toenemende druk op mantelzorgers en vergroot het risico op sociaal isolement onder ouderen.
- Toenemende tweedeling op verschillende onderdelen in de samenleving dreigt. *Zelfredzaamheid staat onder druk in een steeds ingewikkeldere samenleving*
- Door decentralisatie van beschermd wonen en inzet op sociale basis. *Meer opvang en begeleiding wordt lokaal georganiseerd.*
- Laaggeletterdheid is bovengemiddeld aanwezig in Olst-Wijhe. *Beide factoren belemmeren volwaardige participatie.*
- Toename van het aantal inwoners zorgt voor meer behoefte aan (maatschappelijke) voorzieningen.
- Er is bovengemiddeld veel alcoholconsumptie in Olst-Wijhe. *Dit kan volwaardige participatie in de samenleving belemmeren*

Sport en gezondheid

- Toename van multiproblematiek in het sociale domein. *De aanpak van opgaven wordt steeds lastiger omdat op casusniveau er steeds vaker een stapeling is (schuld, gezondheid) te zien.*
- Het percentage inwoners met overgewicht ligt bovengemiddeld hoog in de gemeente Olst-Wijhe. *Dit heeft gevolgen voor volksgezondheid en zorgkosten*
- Mentale gezondheid is onderwerp van zorg, o.a. door wachtlijsten in de GGZ.

Werken werk: het is belangrijk voor de ontwikkeling van mensen en van gemeenschappen.

4. Financiën en economie

Economie

- [Olst-Wijhe](#) kent relatief veel zzp'ers.
De economie is sterk op kleine bedrijven gebaseerd.
- [Vraag naar](#) bedrijventerreinen neemt toe.
Ruimte voor werkgelegenheid staat onder druk.
- [Werkloosheid](#) ligt lager dan landelijk gemiddelde; veel inwoners werken in eigen gemeente of pendelen naar Deventer/Zwolle. *De arbeidsmarkt is relatief gezond.*
- [De agrarische sector](#) in Olst-Wijhe is zeer sterk oververtegenwoordigd ten opzichte van de rest van Nederland.
- [Risico op](#) leegstand in winkelgebieden neemt toe. *Veranderend koopgedrag heeft gevolgen voor centra.*

Financiën

- Landelijke ontwikkelingen (zoals bijv. het Integraal Zorgakkoord en de visie eerstelijnszorg 2030) hebben financiële en organisatorische impact op lokale uitvoering. *Gemeenten worden geconfronteerd met nieuwe taken en randvoorwaarden.*
- [Het financieel](#) meerjarenperspectief biedt op dit moment weinig tot geen budgettaire ruimte.

Strategische documenten voor het schrijven van een verkiezingsprogramma

Ter ondersteuning van het denkproces voor uw nieuwe verkiezingsprogramma's, verwijzen wij graag naar een aantal belangrijke strategische documenten die de gemeenteraad in de afgelopen periode heeft vastgesteld. Deze documenten vormen de beleidsmatige fundamenten voor de komende jaren en schetsen de ambities en uitdagingen voor onze gemeente.

Onderstaande lijst bevat de meest richtinggevende visies die de context vormen waarbinnen uw programma's geschreven kunnen worden. Kennis van deze kaders kan u helpen om uw plannen scherp, relevant en toekomstbestendig te maken.

De belangrijkste vastgestelde strategische documenten zijn:

- [De Omgevingsvisie Olst-Wijhe 2050](#): Dit is het meest integrale document dat de ruimtelijke toekomst van onze gemeente schetst. Met de Omgevingsvisie kijken we vooruit hoe we op de lange termijn richting 2050 in Olst-Wijhe willen wonen, werken, recreëren, onze energie opwekken, water afvoeren en vasthouden, voor elkaar zorgen en nog veel meer.
- [De Sociale Toekomstvisie 2024-2034](#): Deze visie, tot stand gekomen na uitgebreide consultatie met onze inwoners en maatschappelijke partners, beschrijft hoe we de sociale samenhang en de leefbaarheid in al onze kernen willen versterken.
- [Kadernota 2026](#): Dit document vormt de financiële vertaling van de ambities en het beleid. Het geeft inzicht in de budgettaire kaders, de verwachte inkomsten en uitgaven, en de financiële uitdagingen waar de gemeente voor staat.